

Document de ședință

B9-0274/2020

14.9.2020

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la situația din Belarus
(2020/2779(RSP))

Kati Piri, Tonino Picula, Norbert Neuser, Robert Biedroń
în numele Grupului S&D

**Rezoluția Parlamentului European referitoare la situația din Belarus
(2020/2779(RSP))**

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Belarus, în special cea din 4 octombrie 2018 referitoare la deteriorarea libertății mass-mediei¹, cea din 19 aprilie 2018 referitoare la Belarus în urma alegerilor locale din 18 februarie 2018², cea din 24 noiembrie 2016 referitoare la situația din Belarus ca urmare a alegerilor parlamentare din 11 septembrie 2016³ și cea din 8 octombrie 2015 referitoare la pedeapsa cu moartea în Belarus⁴,
- având în vedere Concluziile președintelui Consiliului European prezentate în urma videoconferinței cu membrii Consiliului European din 19 august 2020,
- având în vedere declarațiile Înalțului Reprezentant în numele Uniunii Europene din 11 august 2020 privind alegerile prezidențiale și cele din 11 septembrie 2020 referitoare la escaladarea violenței și intimidarea membrilor Consiliului de coordonare,
- având în vedere declarațiile Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui, în special cele din 7 august 2020, înaintea alegerilor prezidențiale și cele din 14 iulie 2020 referitoare la neînregistrarea candidaților la alegerile prezidențiale, declarația comună a Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui și a ministrului Afacerilor externe al Canadei din 26 august 2020, precum și declarația comună a Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui și a comisarului pentru vecinătate și extindere din 10 august 2020 privind alegerile prezidențiale,
- având în vedere declarațiile purtătorului de cuvânt al SEAE, îndeosebi cele din 19 iunie 2020 referitoare la evoluțiile recente înainte de alegerile prezidențiale, și din 18 noiembrie 2019 privind alegerile parlamentare din Belarus,
- având în vedere decizia Consiliului din 17 februarie 2020 de a prelungi embargoul impus de UE în 2004 asupra armelor și echipamentelor care ar putea fi utilizate pentru represiunea internă în Belarus⁵,
- având în vedere declarația ODIHR din 15 iulie 2020 privind faptul că nu va trimite o misiune de observare a alegerilor în Belarus din cauza absenței unei invitații pentru aceasta,
- având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

¹ JO C 11, 13.1.2020, p. 18.

² JO C 390, 18.11.2019, p. 100.

³ JO C 224, 27.6.2018, p. 135.

⁴ JO C 349, 17.10.2017, p. 41.

⁵ JO L 45, 18.2.2020, p. 3.

- A. întrucât Belarus a organizat alegeri prezidențiale la 9 august 2020, iar perioada preelectorală a fost marcată de reprimarea la nivel național a protestatarilor pașnici, a activiștilor societății civile, a bloggerilor și a ziariștilor, precum și de intimidările grave ale activiștilor politici, de persistența unor obstacole în calea înregistrării candidaților și a constituirii comisiilor electorale, de neînregistrarea și detenția candidaților, inclusiv a personalului de campanie și a susținătorilor;
- B. întrucât procesul electoral nu a putut fi observat de către o misiune de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) din cauza faptului că autoritățile din Belarus în mod deliberat nu au trimis o invitație în timp util, și a fost marcat de un număr mare de relatări privind încălcări grave ale procesului electoral, care stau mărturie cu privire la falsificarea intenționată a rezultatelor;
- C. întrucât campania electorală și alegerile prezidențiale au avut loc în timpul pandemiei de COVID-19, ale cărei efecte au fost în mod constant negate de către conducerea și autoritățile politice din Belarus, ceea ce a dus la mobilizarea ziariștilor, a personalului medical și a oamenilor de rând cu scopul de a face schimb de informații esențiale despre pandemie și măsurile de precauție necesare, demonstrând astfel angajamentul social al cetățenilor și vitalitatea societății civile din Belarus;
- D. întrucât candidații la președinție, împreună cu personalul de campanie și cu susținătorii, au fost arestați sub acuzații false, în timp ce alți candidați la președinție au primit un număr mare de semnături de susținere pentru candidaturile lor respinse de Comisia Electorală Centrală;
- E. întrucât ziua alegerilor s-a desfășurat în mod pașnic, dar a fost urmată imediat de proteste pașnice și ordonate de o amploare și o dimensiune fără precedent în capitala Minsk și în multe alte orașe din țară, împotriva încălcărilor grave ale procesului electoral, și de relatări credibile privind falsificarea masivă a rezultatelor alegerilor;
- F. întrucât protestatarii pașnici au solicitat noi alegeri care ar trebui să fie libere și corecte și să se desfășoare cu observarea internațională a alegerilor, și și-au susținut dreptul la reprezentare democratică și la participare politică;
- G. întrucât, în conformitate cu rezultatele oficiale ale alegerilor anunțate de Comisia electorală centrală (CEC) din Belarus la 10 august, Alexander Lukașenko a primit 80,10 % din votul popular, iar Svetlana Tihanovskaia a primit 10,12 %, cu o rată de participare la vot de 84,17 %; întrucât rapoarte credibile la nivel național și inițiative la nivel local pe platformele de socializare demonstrează existența unor fraude electorale la scară largă în favoarea lui Alexander Lukașenko; întrucât, în concluziile sale din 19 august 2020, UE a respins rezultatele oficiale ale alegerilor;
- H. întrucât autoritățile din Belarus au reacționat la protestele legitime și pașnice cu o violență disproporționată, cu o reprimare inacceptabilă și cu tratamentele inumane, inclusiv tortură și violență sexuală împotriva persoanelor deținute în timpul protestelor; întrucât sute de protestatari pașnici au fost bătuți, mii de persoane au fost arestate, și cel puțin trei persoane au fost ucise; întrucât autoritățile din Belarus au încercat în continuare să înăbușe protestele printr-o escaladare treptată a detenției liderilor protestelor;

- I. întrucât lucrătorii din întreprinderile din Belarus, inclusiv din marile întreprinderi de stat din diverse sectoare economice, au lansat acțiuni colective și au înființat comitete de grevă în sprijinul protestelor poporului împotriva fraudei electorale, a violenței și a represiunii electorale de către autoritățile de stat; întrucât, de atunci, numeroși lideri ai comitetelor de grevă au fost hărțuiți, interogați sau arestați, iar unii dintre ei se află încă în detenție;
- J. întrucât a fost instituit un Consiliu de coordonare pentru a oferi un partener instituțional temporar pentru un proces de dialog național, cu scopul de a organiza noi alegeri care să fie organizate în conformitate cu standardele internaționale și sub egida misiunii ODIHR de observare a alegerilor;
- K. întrucât mai multe mii de persoane au depus o cerere de aderare la Consiliul de coordonare sau și-au exprimat sprijinul pentru apelurile acestuia vizând organizarea de noi alegeri, iar toți membrii săi importanți au fost hărțuiți, interogați sau arestați; întrucât hărțuirea și amenințările permanente le-au împins pe opozantele marcante Svetlana Tihanovskaia și Veronika Tępkalo să se refugieze în Uniunea Europeană; întrucât o altă lideră, Maria Kalesnikova, a fost răpită la 8 septembrie de bărbați mascați într-o camionetă fără niciun însemn; întrucât laureata Premiului Nobel, Svetlana Alexievici, este singurul membru al prezidiului Consiliului de coordonare care rămâne în libertate, în Belarus; întrucât continuă să existe motive serioase de îngrijorare cu privire la siguranța sa;
- L. întrucât, la 27 august, președintele Federației Ruse și-a exprimat sprijinul față de autoritățile belaruse în acțiunile de reprimare a nemulțumirii civice legitime, oferindu-se să trimită forțe speciale de poliție; întrucât, la 21 august, dl Lukașenko a anunțat înlocuirea ziariștilor greviști și a celor care și-au dat demisia, angajați ai mass-mediei de stat, cu specialiști în mass-media din Rusia; întrucât Rusia, China și Turcia s-au numărat printre primele state care l-au felicitat pe dl Lukașenko pentru victoria sa frauduloasă în alegeri;
- M. întrucât autoritățile din Belarus își continuă reprimarea violentă a reporterilor independenți și a cetățenilor ziariști și se implică în încercări deliberate de a împiedica relatările obiective pentru a înăbuși preocupările și condamnarea interne și internaționale, inclusiv prin retragerea acreditării de presă a peste o duzină de reporteri internaționali la 29 august;
- N. întrucât protestele pașnice la scară largă continuă să aibă loc în capitală și în întreaga țară, în pofida numeroaselor arestări ale unor membri marcanți ai opoziției politice și a mișcării civice de protest, precum și a cetățenilor de rând, demonstrând astfel nivelul fără precedent de nemulțumire și de mobilizare a societății din Belarus, care cere drepturi democratice și respectarea libertăților fundamentale și a drepturilor omului, astfel cum au fost exprimate de reprezentanții săi, inclusiv de Svetlana Tihanovskaia și de ceilalți membri ai Consiliului de coordonare,
1. le condamnă, în termenii cei mai fermi, pe autoritățile din Belarus pentru reprimarea violentă a protestelor pașnice pentru justiție, libertate și democrație în urma alegerilor prezidențiale frauduloase din 9 august; le solicită autorităților din Belarus să înceteze imediat utilizarea forței, a violenței și a represiunii împotriva concetățenilor lor și să se

abțină de la orice acțiuni care se abat de la calea inevitabilă către dialogul necesar dintre cetățeni și reprezentanții lor legitimi, inclusiv Consiliul de coordonare, societatea civilă, autoritățile și reprezentanții politici ai autorităților;

2. solicită eliberarea imediată și necondiționată a tuturor deținuților politici și a tuturor persoanelor deținute pentru participarea la protestele împotriva rezultatelor alegerilor, împotriva violenței utilizate de autorități sau pentru exprimarea sprijinului lor pentru aceste proteste;
3. respinge rezultatele alegerilor prezidențiale din Belarus din 9 august și reiterează apelul poporului belarus la noi alegeri, libere și echitabile, care să aibă loc cât mai curând posibil, în concordanță cu standardele internaționale și în cadrul observării de către ODIHR a alegerilor;
4. își exprimă sprijinul clar pentru poporul Belarusului, pentru solicitările și aspirațiile legitime ale acestuia privind noi alegeri, libere și corecte, pentru libertăți fundamentale și drepturile omului, pentru reprezentare democratică și participare politică, pentru relatarea corectă a rezultatelor alegerilor și încetarea represiunii autoritare; invită Comisia, VP/ÎR și Consiliul să acorde sprijin opoziției democratice din Belarus, inclusiv Consiliului de coordonare condus de Svetlana Tihanovskaia, în calitate de reprezentant legitim al cererilor poporului belarus, dacă aceștia solicită acest lucru;
5. solicită anchetarea și urmărirea penală consecventă, rapidă și eficientă a tuturor autorilor infracțiunilor de o brutalitate fără precedent împotriva protestatarilor, a susținătorilor acestora și a simplilor trecători, inclusiv a tuturor actelor de violență comise de autoritățile politice, de poliția și de forțele speciale din Belarus; își exprimă îngrijorarea cu privire la relatările credibile privind forțele în civil și cele mascate, în uniforme fără însemne și utilizând vehicule neidentificate, active pe teritoriul belarus și care participă la represiunea internă și la răpiri; le invită pe autoritățile din Belarus și pe orice alte autorități competente să prezinte informații factuale clare cu privire la identitatea, rolul și prezența lor pe teritoriul belarus; condamnă reprimarea continuă a ziariștilor belaruși și internaționali independenți; solicită autorităților din Belarus să îi elibereze imediat pe toți ziariștii și pe cetățenii reporteri care sunt deținuți în mod nelegitim și să le restabilească acreditarea de presă deplină celor cărora le-a fost retrasă; subliniază dreptul poporului belarus la relatări obiective cu privire la evenimentele care au loc în țara lor; denunță trimiterea de specialiști în mass-media din Rusia la mijloacele de mass-media de stat din Belarus;
6. le îndeamnă pe autoritățile din Belarus să respecte angajamentele internaționale ale țării, în special angajamentele asumate în calitate de stat participant al OSCE, de a organiza alegeri cu adevărat democratice și a păstra libertatea de exprimare și de întrunire pașnică, atât în drept, cât și în fapt;
7. își subliniază hotărârea fermă de a susține ferm poporul belarus în lupta sa pentru libertate, democrație și respectarea drepturilor omului;
8. își exprimă aprecierea pentru contribuția importantă a femeilor curajoase din Belarus, conduse de Svetlana Tihanovskaia, Veronika Tjepkalo și Maria Kalesnikova, și a susținătorilor acestora în exprimarea și reprezentarea cererilor legitime ale poporului belarus; ia act de faptul că mulți cetățeni din Belarus o consideră pe Svetlana

Tihanovskaia a fi câștigătoarea alegerilor prezidențiale; subliniază rolul esențial al femeilor, al studenților și al tinerilor în protestele politice care au loc în prezent la nivel local;

9. constată cu îngrijorare că, cu excepția Svetlanei Alexievici, toți membrii prezidiului Consiliului de coordonare au fost arestați ilegal sau forțați să plece în exil; solicită eliberarea imediată a lui Maxim Znak, a Mariei Kalesnikova, a lui Siarhei Dileuski și a Liliyei Ulasova; insistă asupra faptului că orice dialog național trebuie să se desfășoare cu participarea deplină și neîngrădită a Consiliului de coordonare; salută protecția acordată Svetlanei Alexievici de către reprezentanții statelor membre ale UE;
10. ia act de faptul că actuala mișcare de protest din Belarus nu este condusă de o singură persoană sau de un anumit grup de persoane care fac parte din opoziția politică, ci se bazează pe o opoziție generală față de regimul actual și pe cererea legitimă că poporul belarus trebuie să se bucure de aceleași drepturi fundamentale ale democrației și libertății ca toți ceilalți cetățeni de pe continentul european;
11. își declară sprijinul deplin pentru poporul din Belarus, care a ieșit în stradă imediat după alegerile prezidențiale, nu a renunțat la protestele sale în ciuda unor acte de violență îngrozitoare, în ciuda represiunii și a tratamentelor inumane la care a fost supus de către autoritățile belaruse și, de la alegeri, a continuat să demonstreze pe străzile Minskului și ale multor alte orașe din întreaga țară;
12. ia act de contribuțiile importante ale unui număr mare de lucrători din întreprinderile de stat din diverse sectoare economice care au inițiat acțiuni colective, au înființat comitete de grevă, riscând astfel să fie arestați, concediați și să nu li se mai reînnoiască contractele pe termen scurt; solicită respectarea drepturilor fundamentale ale lucrătorilor din Belarus de a face grevă fără riscul de a fi concediați, arestați sau al altor represalii, în conformitate cu Convențiile 87 și 98 ale OIM; aderă la manifestările de solidaritate din partea Confederației Europene a Sindicatelor și sprijină apelul Confederației Internaționale a Sindicatelor adresat Organizației Internaționale a Muncii de a se lua măsuri urgente împotriva arestărilor și condamnării liderilor unor comitete de grevă și a activiștilor sindicali independenți, pentru a le proteja libertatea de întrunire și de asociere; își exprimă sprijinul pentru rolul de coordonare pe care îl joacă Congresul sindicatelor democratice din Belarus;
13. îndeamnă Consiliul și pe Înalțul Reprezentant să păstreze o poziție fermă și principială față de autoritățile din Belarus, pe baza angajamentului UE de a apăra principiile democrației și ale statului de drept, respectarea dreptului internațional, a drepturilor universale ale omului și a libertăților fundamentale, cum ar fi libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere, precum și a acțiunilor decisive împotriva celor răspunzători de încălcarea acestor principii, valori și drepturi;
14. invită Consiliul, Comisia și pe Înalțul Reprezentant să continue să monitorizeze îndeaproape situația din Belarus cu privire la libertățile fundamentale și drepturile omului; le solicită acestora să profite de orice ocazie pentru a îndemna autoritățile din Belarus să pună imediat capăt violențelor, represiunii și tratamentului inuman, să îi elibereze pe toți deținuții politici și pe toate persoanele deținute în mod arbitrar în ultimele luni și săptămâni, să le ancheteze și să le urmărească penal pe persoanele

responsabile pentru fraudă electorală, violență, represiune și tortură, și să organizeze, cât mai curând posibil, noi alegeri în conformitate cu standardele internaționale, cu observarea electorală a ODIHR; invită OSCE să colaboreze cu ONG-urile internaționale din domeniul drepturilor omului și cu societatea civilă independentă din Belarus în documentarea fiecărui caz individual de încălcare a drepturilor omului, pentru a înlesni, în viitor, urmărirea penală deplină a tuturor autorilor acestora;

15. le invită pe statele membre și pe oficiile lor consulare din Belarus să le sprijine pe victimele violenței și represiunii și pe familiile acestora prin acordarea de vize pentru motive umanitare și educaționale; invită, în acest sens, Comisia să procedeze la punerea în aplicare rapidă a asistenței financiare acordate de UE pentru sprijinirea victimelor represiunii și a societății civile și să mobilizeze mai multe resurse pentru susținerea lor fizică, psihologică și materială;
16. invită Consiliul să pună în aplicare fără întârziere, și în strânsă coordonare cu partenerii internaționali, sancțiuni ample și eficiente împotriva tuturor făptașilor belaruși vinovați de fraudă electorală, de violență și de represiune, într-o număr echivalent cel puțin cu numărul celor eliminați de pe lista sancțiunilor la 25 februarie 2016; solicită ca printre cei sancționați să se numere și Alexander Lukașenko; invită Consiliul să urmeze exemplul mai multor state membre învecinate cu Belarus care l-au inclus pe Lukașenko pe lista lor de sancțiuni, prin extinderea grupului de persoane propus inițial care face obiectul unor sancțiuni, pentru a include un număr substanțial, atât de funcționari de rang înalt, cât și de funcționari de rang mediu, precum și antreprenori cunoscuți pentru susținerea regimului sau pentru concedierea angajaților lor pentru a fi participat la greve; invită Consiliul să impună sancțiuni oricărei persoane sau entități responsabile de ingerințe externe în Belarus; îi îndeamnă pe toți membrii Consiliului să acorde prioritate drepturilor democratice ale poporului belarus, înainte de preocupările de securitate de natură separată, în decizia acestora privind impunerea de sancțiuni; invită Comisia și VP/ÎR să pună în funcțiune și să aplice rapid regimul UE de sancțiuni în domeniul drepturilor omului;
17. salută disponibilitatea UE, astfel cum a fost exprimată de VP/ÎR, de a lua măsuri restrictive suplimentare, după caz; invită Consiliul ca, în cazul în care sancțiunile specifice împotriva autorilor fraudelor, violenței și represiunii dau rezultate insuficiente, să ia în considerare impunerea unor sancțiuni economice mai ample împotriva Belarusului, îndeosebi asupra întreprinderilor de stat cel mai strâns legate de interesele de afaceri ale autorităților; își reiterează poziția potrivit căreia astfel de sancțiuni nu pot, în niciun caz, să aibă efecte negative asupra populației din Belarus și asupra dezvoltării societății civile democratice;
18. invită Comisia, SEAE și pe Înaltul Reprezentant să reexamineze relațiile UE-Belarus și să treacă de la „dialogul critic” la „reevaluarea critică”, inclusiv prin reevaluarea rolului Belarusului în cadrul Parteneriatului estic, ținând astfel seama de următoarele aspecte: coordonarea cu partenerii internaționali, dialogul privind reformele necesare, sprijinul socioeconomic pentru populație, întărirea capacităților societății civile, continuarea contactelor interpersonale; își reafirmă angajamentul față de sprijinul politic, tehnic și financiar deplin necesar pentru a înlesni tranziția politică democratică a statului Belarus, dacă se solicită acest lucru, inclusiv prin intermediul unei relații comerciale mai robuste, al asistenței coordonate la nivel internațional pentru reformele economice, precum și al

sprijinului deplin pentru dezvoltarea în continuare a societății civile independente din Belarus;

19. insistă că orice asistență financiară din partea UE ar trebui să fie numai în beneficiul poporului belarus, nu și al regimului actual, și să contribuie la atenuarea consecințelor socioeconomice ale pandemiei de COVID-19 pentru populație, să ofere sprijin umanitar de urgență victimelor violenței și represiunii și membrilor familiilor acestora, să întărească societatea civilă și să cultive contactele interpersonale; îndeamnă Comisia să înceteze imediat orice plată directă a sprijinului financiar acordat autorităților din Belarus și să redirecționeze tot sprijinul financiar acordat poporului belarus, precum și ziariștilor independenți, ONG-urilor și organizațiilor internaționale;
20. subliniază apelurile cetățenilor din Belarus și ale comunității internaționale în favoarea unui dialog național care promovează includerea și care să ducă la noi alegeri și la o reprezentare cu adevărat democratică; invită Federația Rusă să facă uz de legăturile sale politice strânse cu conducerea Belarusului și să o încurajeze să se angajeze într-un proces de dialog liber, echitabil și care promovează includerea, asigurând respectarea deplină a drepturilor democratice ale poporului belarus în temeiul dreptului internațional, cu obiectivul de a organiza noi alegeri în concordanță cu standardele internaționale și cu observarea alegerilor de către ODIHR, cât mai curând posibil; salută călduros propunerea președintelui OSCE în exercițiu, în coordonare cu succesorul său, de a asista Belarusul în organizarea unui proces de dialog; salută, de asemenea, disponibilitatea ODIHR de a sprijini autoritățile din Belarus în realizarea reformelor urgente necesare pentru a alinia legislația și practicile din Belarus la standardele democratice internaționale și la obligațiile în materie de drepturi ale omului; insistă ca autoritățile din Belarus să accepte oferta pe care le-au făcut-o actualul și următorul președinte al OSCE; invită, prin urmare, Comisia și SEAE să stabilească împreună cu OSCE asistența concretă pe care ar putea să o acorde UE unui rol de mediere sub egida OSCE și își exprimă disponibilitatea de a contribui la o misiune viitoare de observare a alegerilor a ODIHR cu o delegație a PE;
21. respinge cu fermitate intervențiile în curs și amestecul extern ale statului rus și ale actorilor statali, în special în mass-media de stat și în forțele de securitate din Belarus; își exprimă sprijinul de neclintit pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Belarusului și a poporului belarus; reamintește că protestele din Belarus au un caracter mai degrabă pro-democratic decât geopolitic; îndeamnă Federația Rusă să respecte dreptul internațional, suveranitatea statului Belarus și propriul apel de a se abține de la orice amestec în Belarus; invită Federația Rusă, în schimb, să sprijine eforturile depuse de OSCE vizând să ajute Belarus să își respecte obligațiile naționale și internaționale în ce privește democrația, libertățile fundamentale și drepturile omului;
22. invită Consiliul să instituie rapid un mecanism de sancțiuni cuprinzătoare și eficiente, la nivelul UE, care să permită vizarea, fără întârziere, a oricăror actori individuali, statali și nestatali, precum și a altor entități responsabile sau implicate în încălcări grave ale drepturilor omului;
23. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre,

Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, precum și autorităților din Belarus.